

Pētījums par Latvijas iedzīvotāju medijpratību un mediju satura lietošanas paradumiem

SABIEDRĪBAS APTAUJA UN
DZIĻĀS INTERVIJAS AR MEDIJU EKSPERTIEM

© “Latvijas Fakti”, 2022.g. jūlijs - augusts

SATURS

- 1. Metodoloģiskā informācija**
- 2. Mediju izvēle un lietošana**
- 3. Uzticēšanās medijiem**
- 4. Attieksme pret NEPLP lēmumu bloķēt Krievijas Federācijas masu medijus Latvijas teritorijā**
- 5. Priekšstati par to, cik lielā mērā mediji ietekmē personīgos uzskatus**
- 6. Prasmes atpazīt uzticamu informāciju**
- 7. Autoritātes, viedokļu līderi**
- 8. Karš Ukrainā**

1. Metodoloģiskā informācija

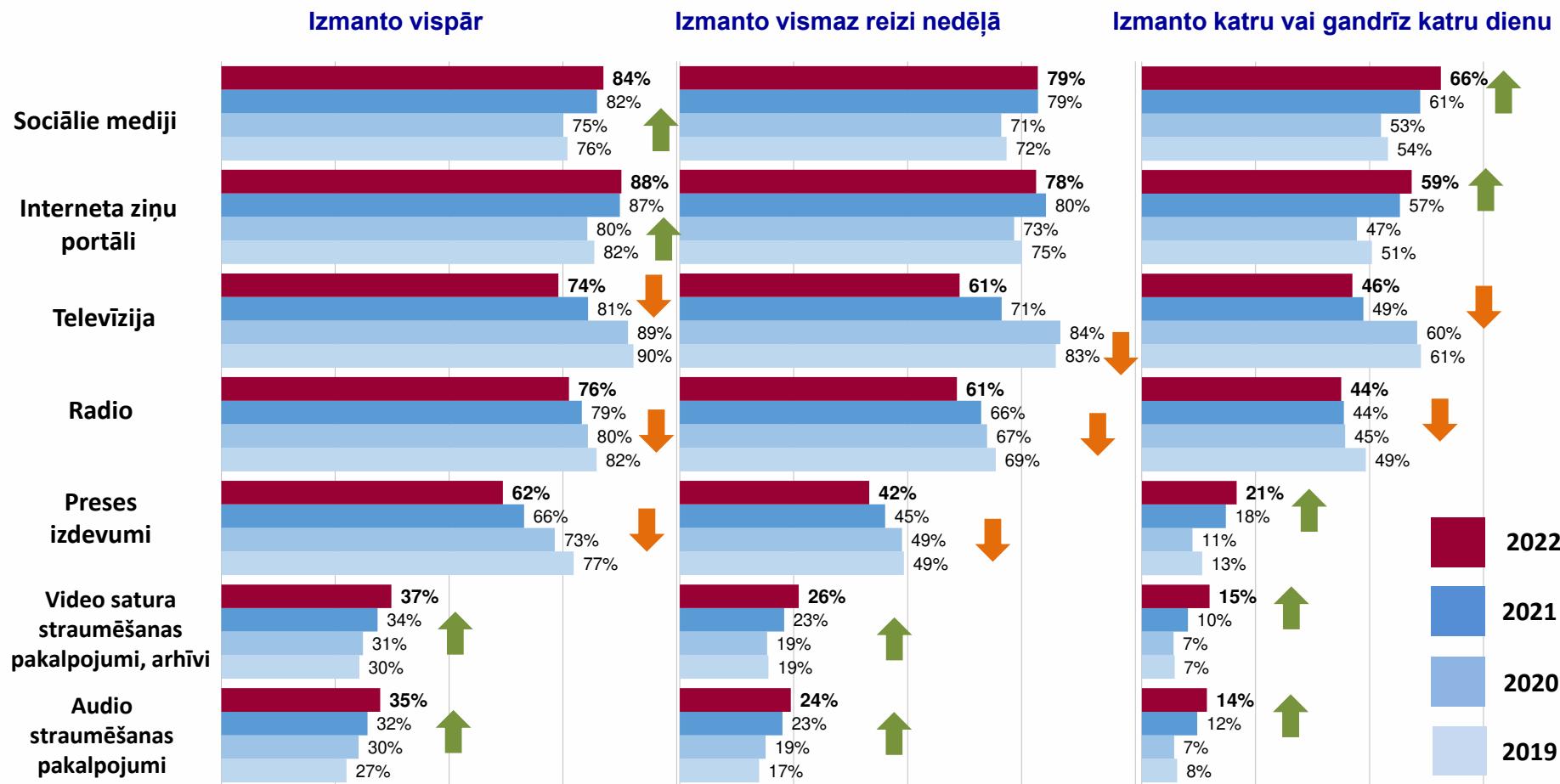
PĒTĪJUMA PASŪTĪTĀJS	Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Tirdzniecības un sociālo pētījumu centrs "Latvijas Fakti"
MĒRĶA GRUPA	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecuma grupā no 16 gadiem un vecāki, tajā skaitā mazākumtautību Latvijas iedzīvotāji un jaunieši vecumā no 16 līdz 30 gadiem
IZLASE	<p>Reprezentatīva sabiedrības izlase, kas veidota pēc daudzpakāpju nejaušās stratificētās atlases principa kombinēti ar kvotu elementiem.</p> <p>Aptaujā pēc stratificētās nejaušības principa tika iekļauti 1549 Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 16 gadiem.</p> <p>Stratifikācijas pazīmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>Geogrāfiskā (administratīvi teritoriālā);</i> b) <i>nacionālā.</i> <p>Geogrāfiskais pārklājums: visi Latvijas reģioni (132 izlases punkti).</p> <p>Izlase aprēķināta, balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem.</p>
APTAUJAS METODE	Aptauja tika veikta, izmantojot kombinētu datu ieguves metodi: 75% interviju iegūtas, izmantojot tiešās (personīgās) intervēšanas metodi respondentu dzīves vietās un 25%, izmantojot datorizētas telefonintervijas.
INTERVĒŠANAS LAIKS	19.07.2022. – 21.08.2022.

2. Mediju izvēle un lietošana

Informācijas resursu/ mediju veidu izvēle un lietošana

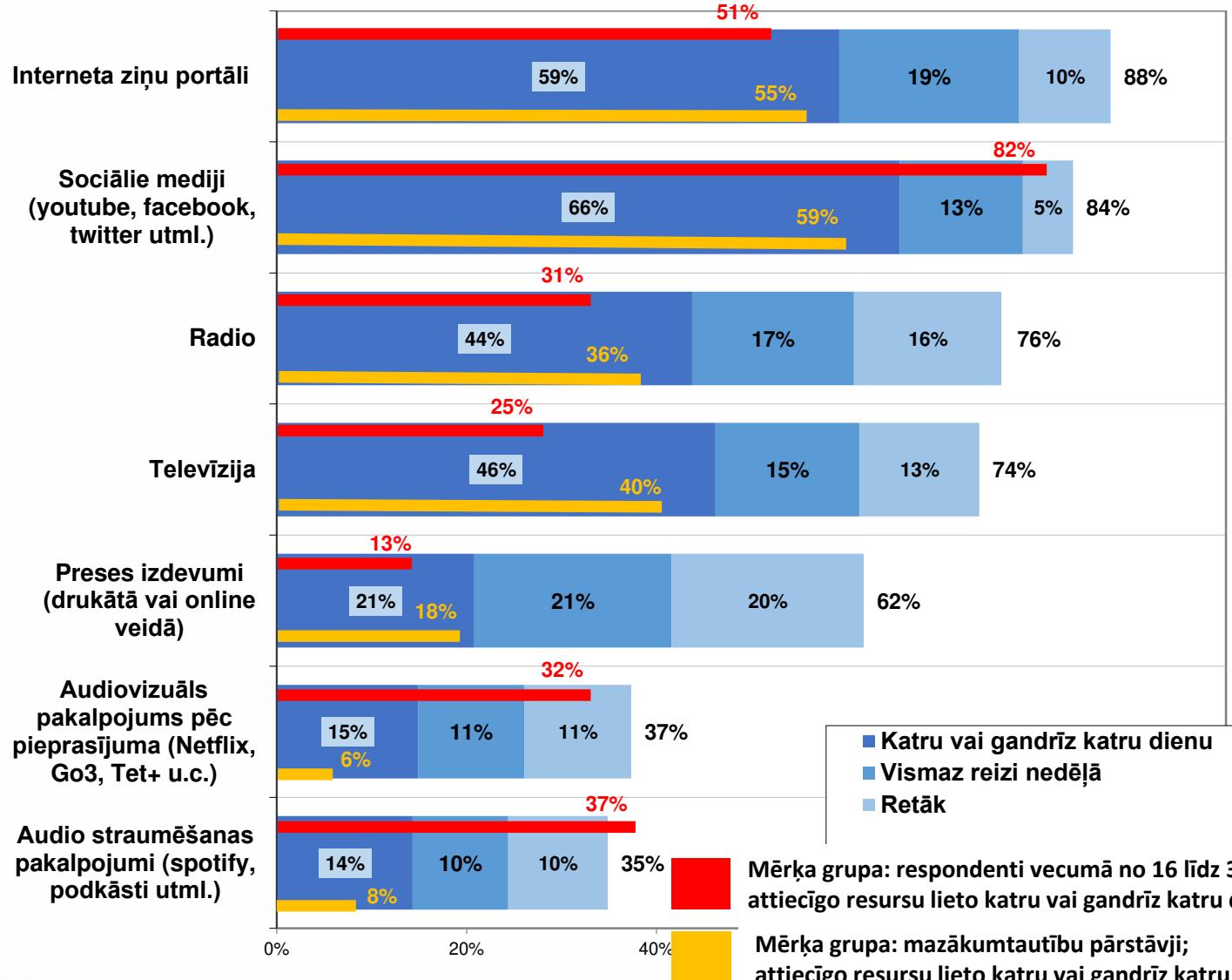
Izlase: visi aptaujas dalībnieki

Informācijas resursu/ mediju veidu izvēle un lietošana

Izlase: visi aptaujas dalībnieki

Sakiet, lūdzu, cik regulāri Jūs izmantojat šos medijus vai informācijas resursus?

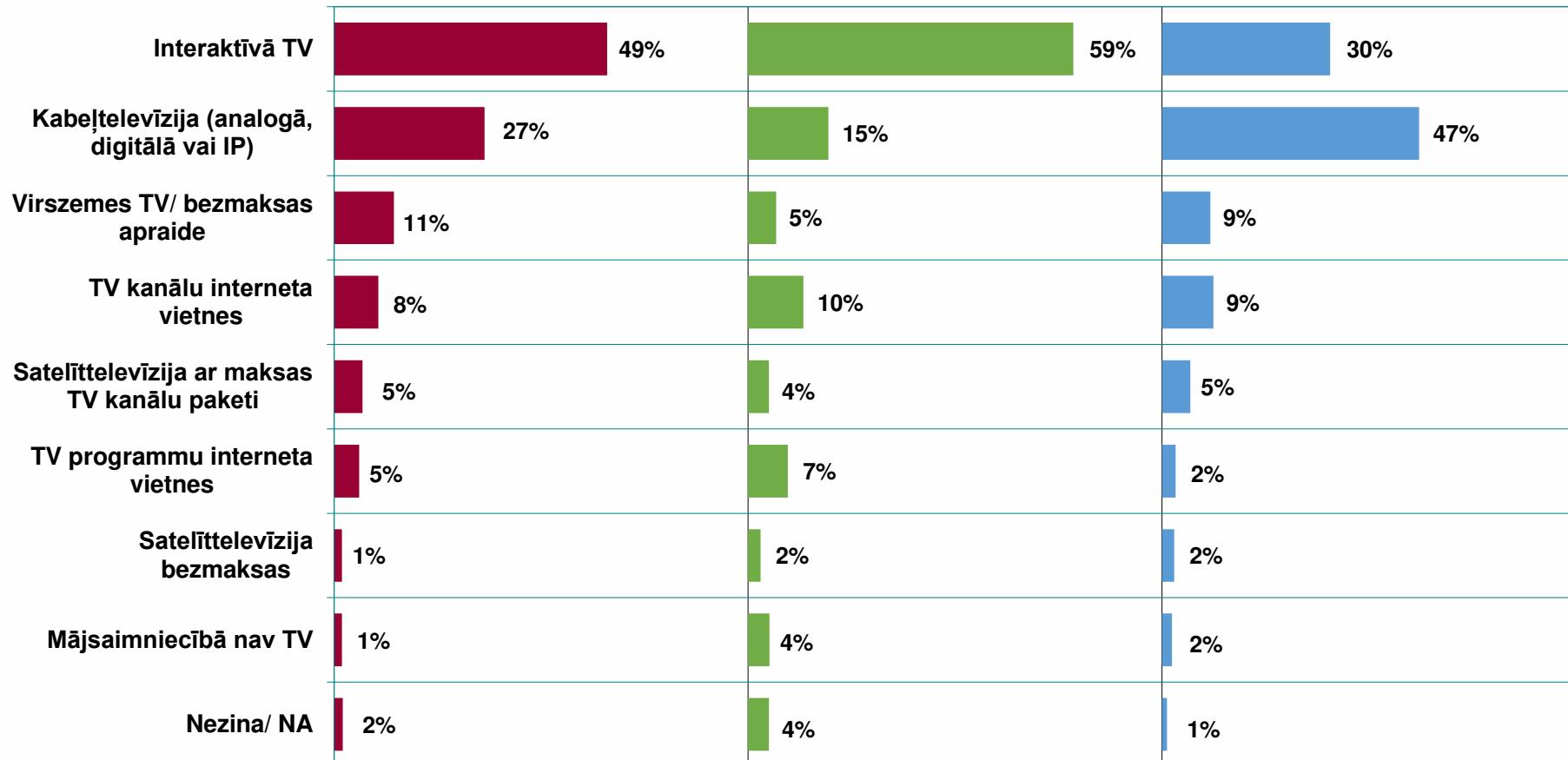

Televīzijas veidu izvēle

Izlase: visi aptaujas dalībnieki

Kādu televīziju Jūs lietojat savā mājsaimniecībā?

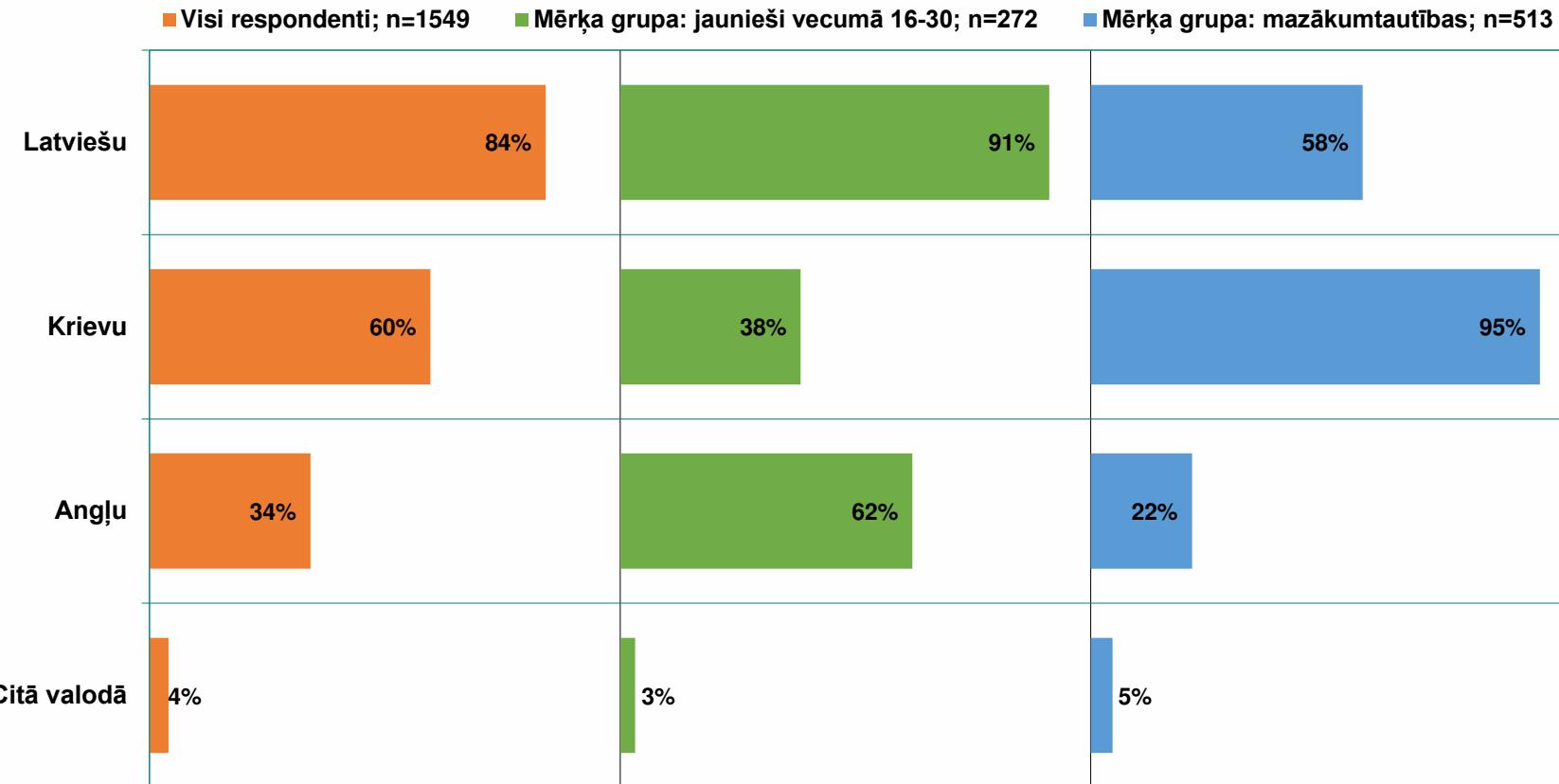
■ Visi respondenti (n=1158) ■ Respondenti vecumā 16-30 gadi (n=180) ■ Mazākumtautību pārstāvji (n=327)

Maksas TV (interaktīvā, satelīt un kabeļtelevīzija) lietotāju vidū Latvijas sabiedrisko televīziju vispār skatās 94%, vismaz reizi nedēļā – 84% aptaujāto.

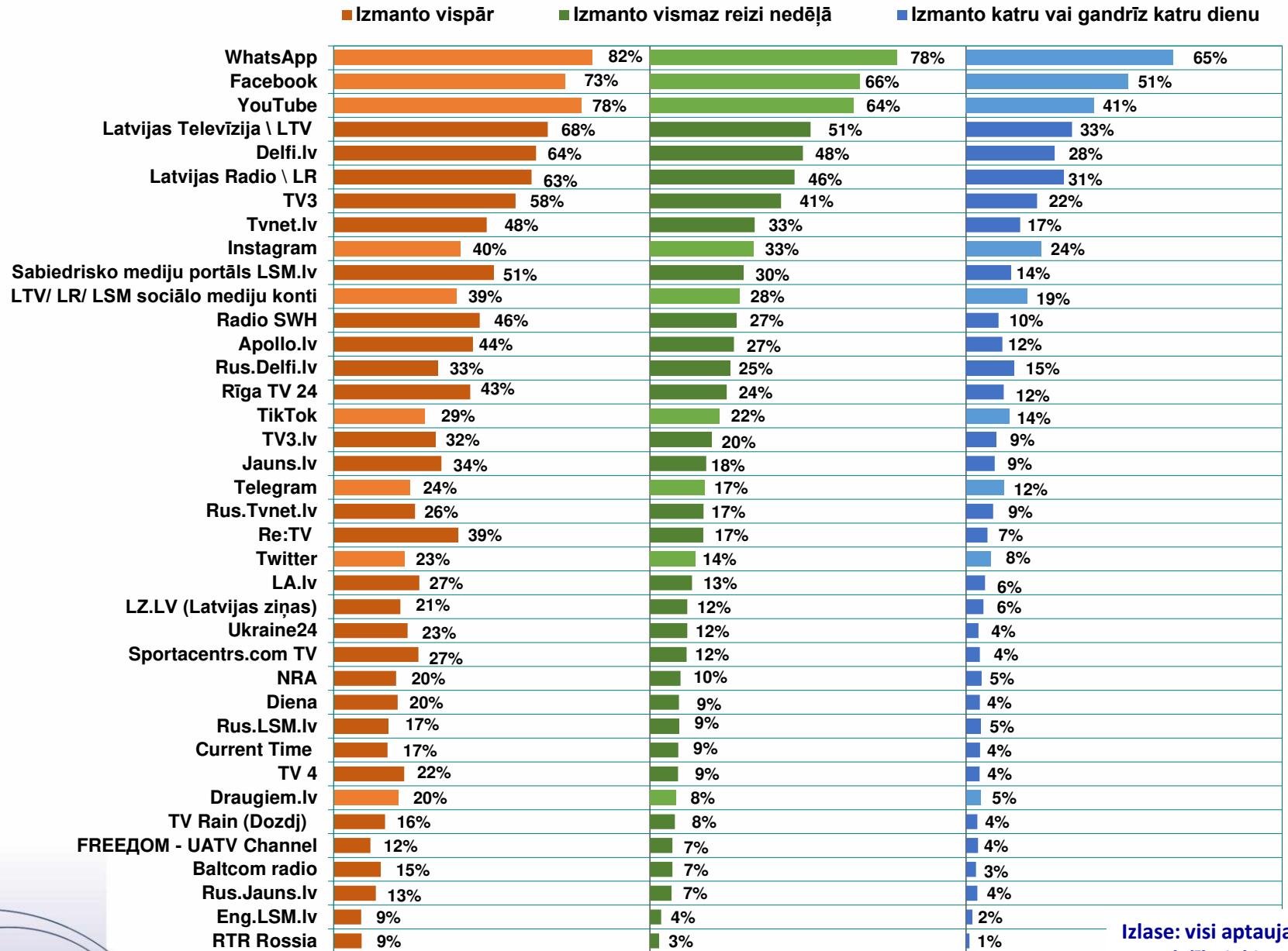
Mediju lietošanas valoda

Kādās valodās Jūs ikdienā lietojiet medijus un informācijas resursus?

Cik bieži Jūs lietojat šādus medijus ...?

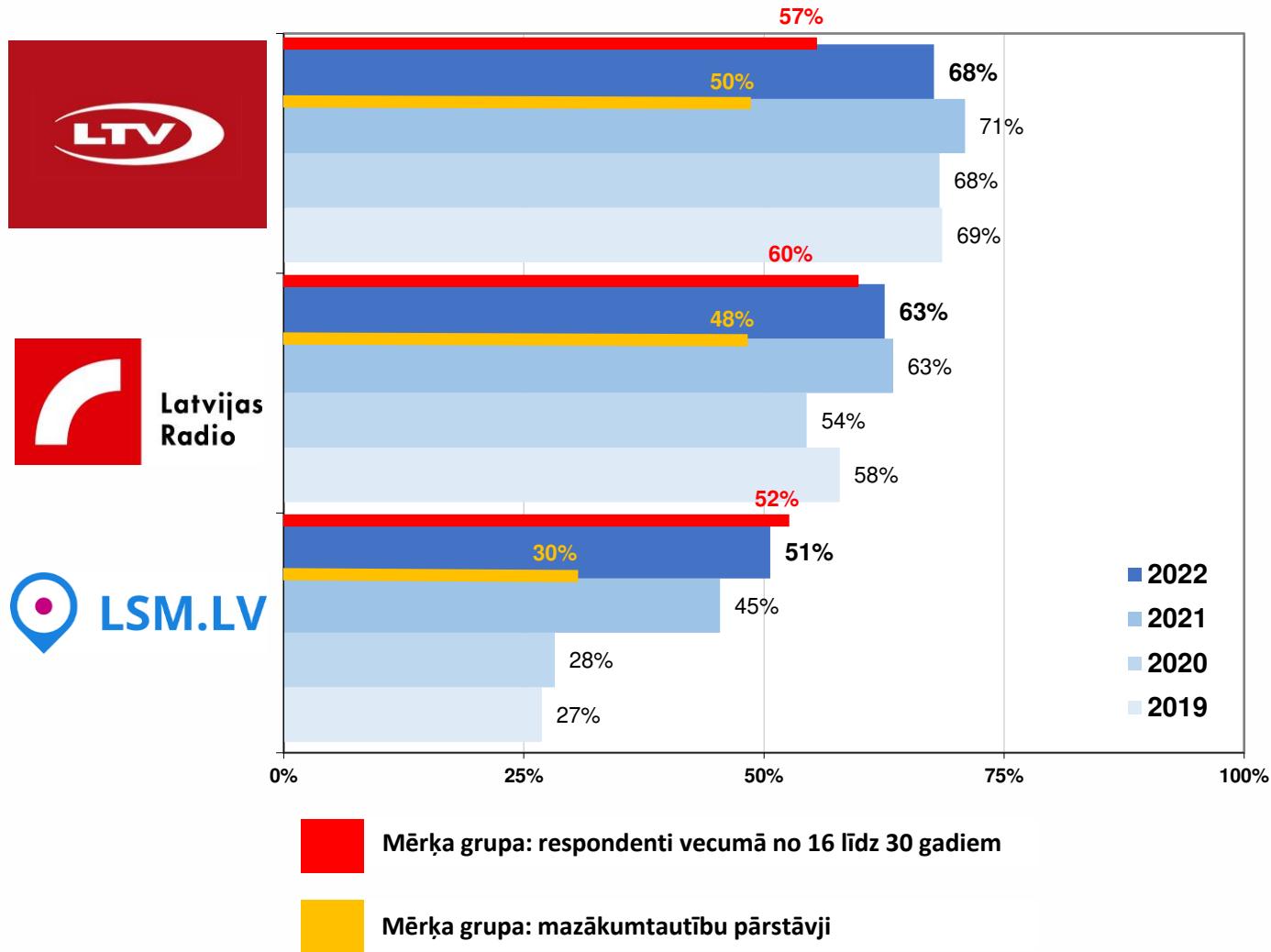
Populārākie mediji, to izvēle un lietošana

Izlase: visi aptaujas
dalībnieki

Latvijas sabiedrisko mediju lietošana

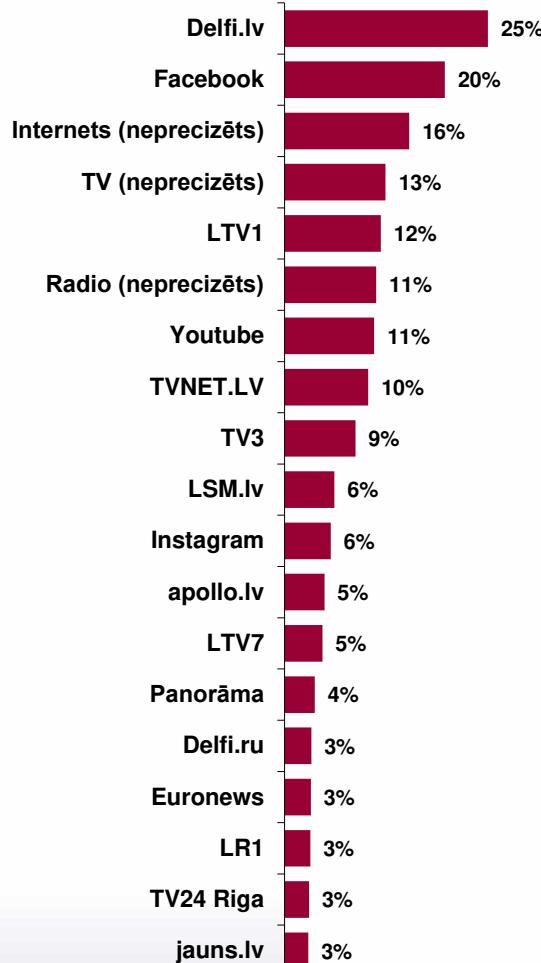
Izlase: visi aptaujas dalībnieki

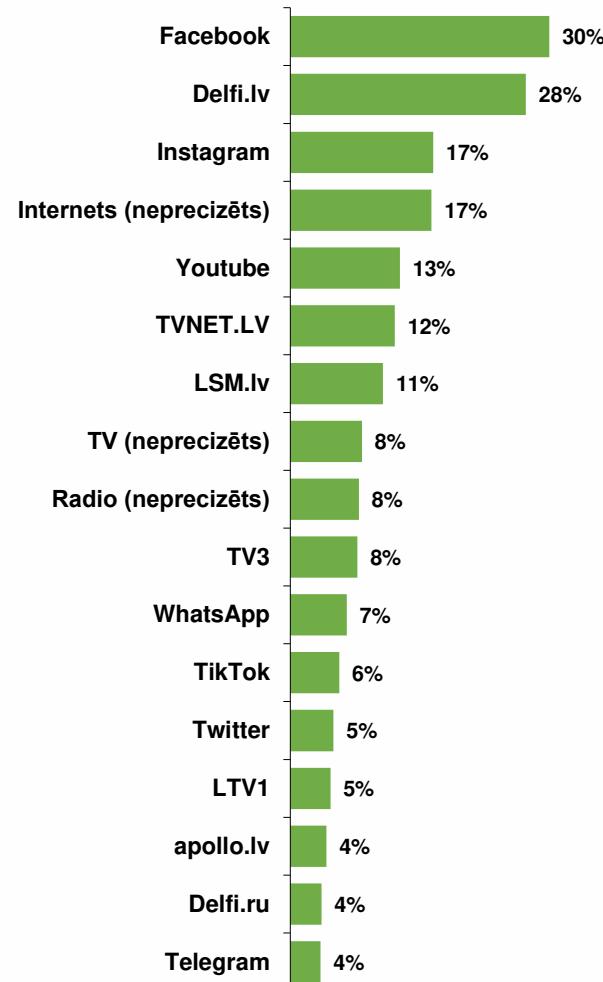
Populārākie mediji

Nosauciet, lūdzu, Jūsu trīs ikdienā visbiežāk lietotos medijus vai informācijas resursus?

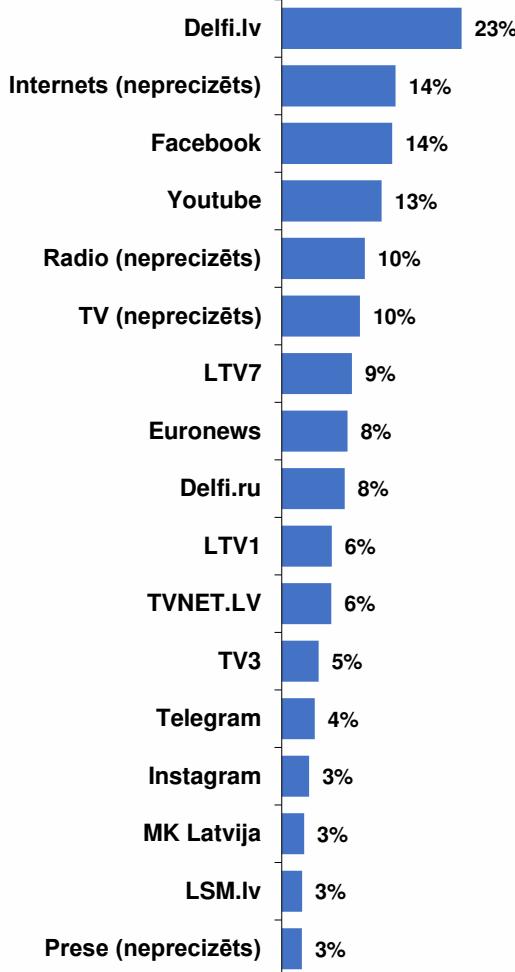
Visi aptaujas dalībnieki

MG1: respondenti vecumā no 16 līdz 30 gadiem

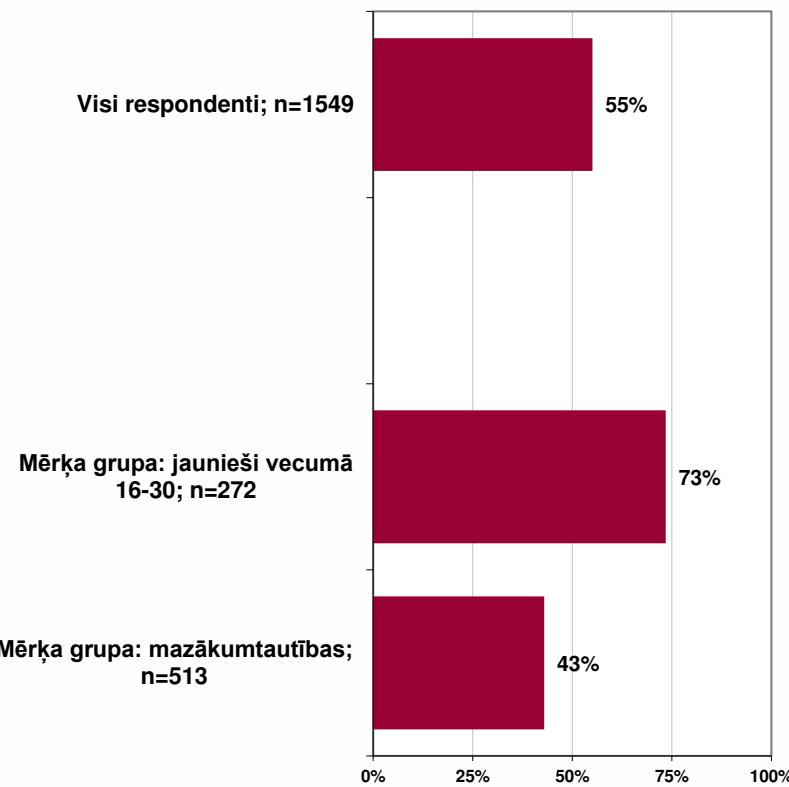
MG2: mazākumtautības

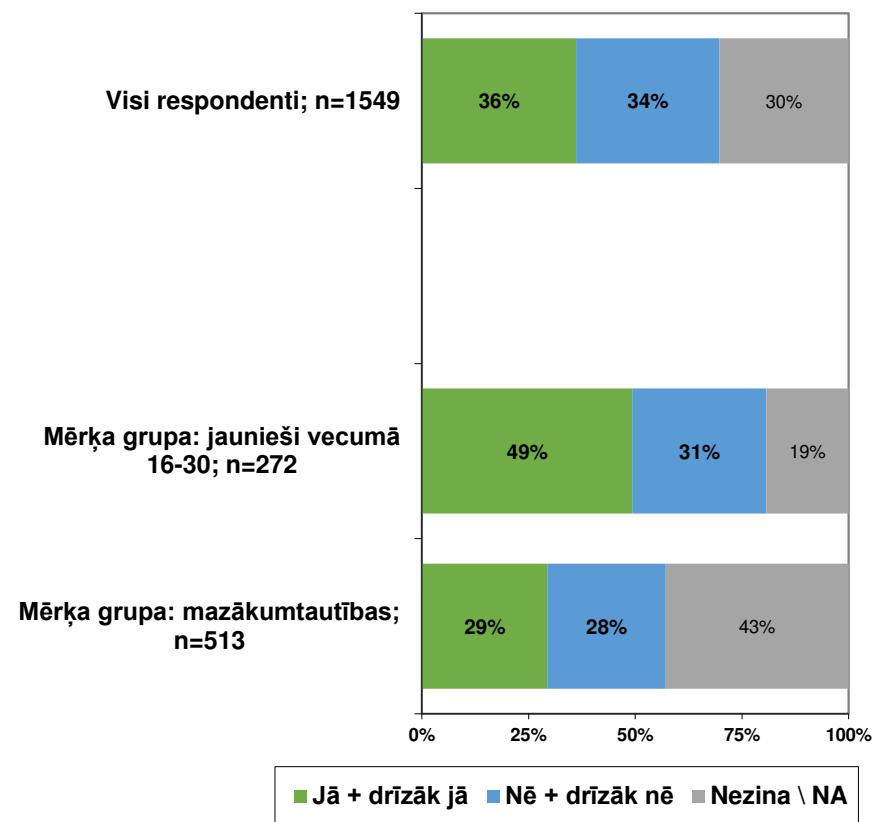
Sociālo mediju algoritmu atpazīstamība un vērtējums

Vai Jūs esat dzirdējis par sociālo mediju algoritmiem, kas, balstoties uz lietotāja uzvedības vēsturi, grupē un piedāvā to, kādas publikācijas redz lietotāji?

Ir dzirdējuši par sociālo mediju algoritmiem

Vai Jūs personīgi šādas algoritmu sistēmas vērtējat kā noderīgas lietotājam?

Priekšstati par informācijas ieguvi sociālajos tīklos

Izlase: visi aptaujas dalībnieki

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrtītat izteikumiem ... ?

Manas izvēles sociālajos medijos lielā mērā nosaka to, kāda veida informācija man tiks piedāvāta turpmāk

Sociālo mediju algoritmi tiek izmantoti, lai virzītu sabiedrisko domu vēlamā virzienā

Sociālie mediji bieži piedāvā man publikācijas, kas neatbilst manām interesēm vai pasaules uzskatam

Sociālie mediji piedāvā man vienveidīgu informāciju

Es ticu informācijai, ko var atrast sociālajos medijos – Facebook, Twitter, TikTok, Instagram u.c.

Mēdzu internetā dalīties ar informāciju (šerot, retvītot u.c.), pirms tam nepārbaudot, vai tajā viss ir patiesi

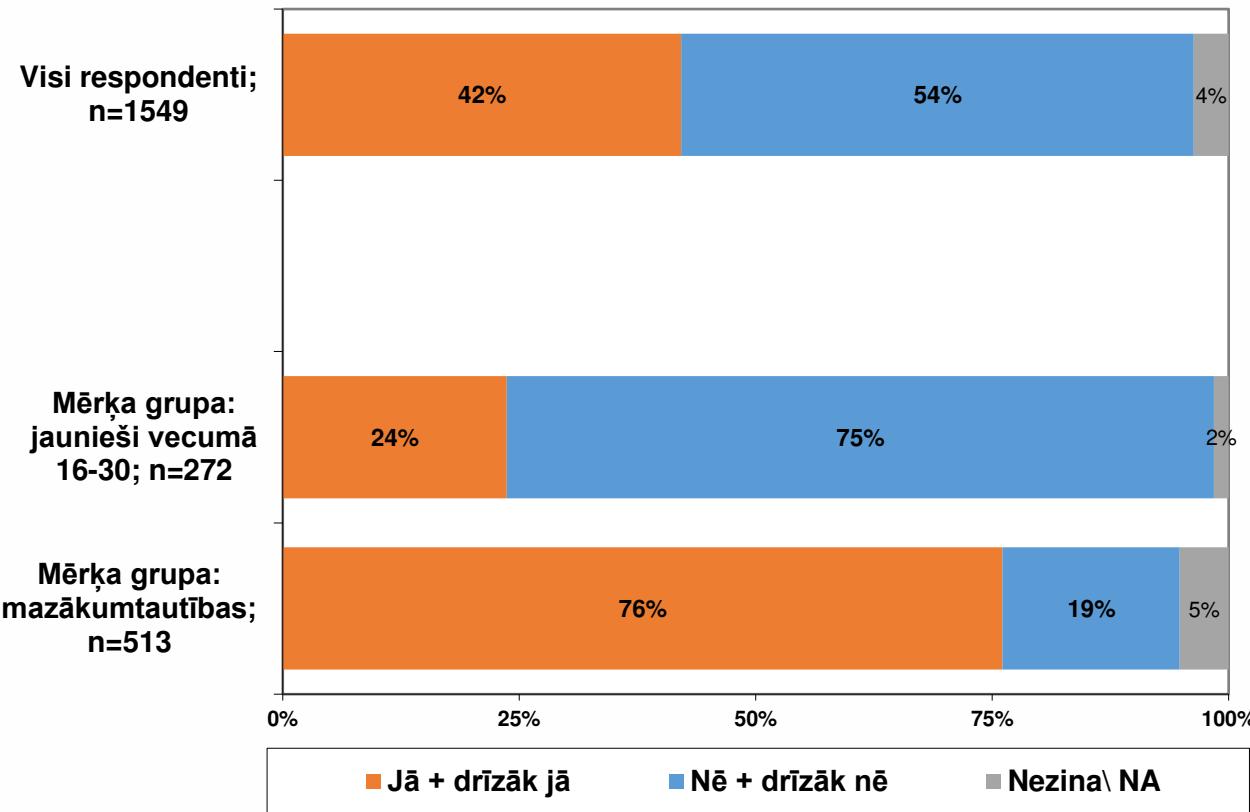
■ Pilnībā + drīzāk piekrīt ■ Pilnīgi + drīzāk nepiekrtīt ■ Nezina\ NA

■ MG: respondenti vecumā no 16 līdz 30 gadiem; pilnībā + drīzāk piekrīt

■ MG: mazākumtautību pārstāvji; pilnībā + drīzāk piekrīt

Interese par vietējiem medijiem krievu valodā

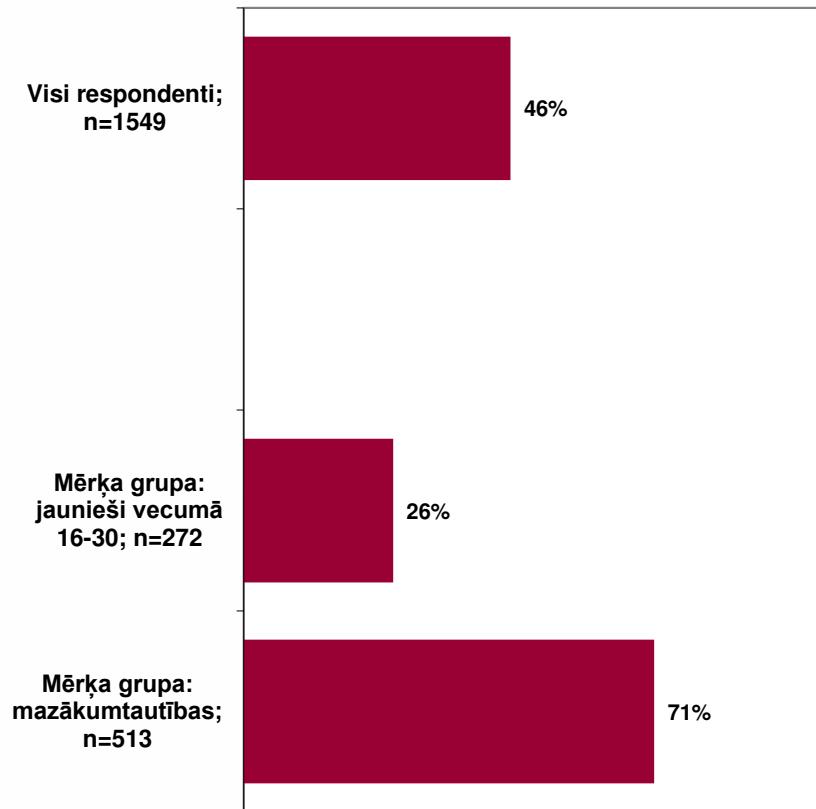
Vai Jūs esat ieinteresēts\ta patērēt Latvijā veidotu mediju
saturu krievu valodā?

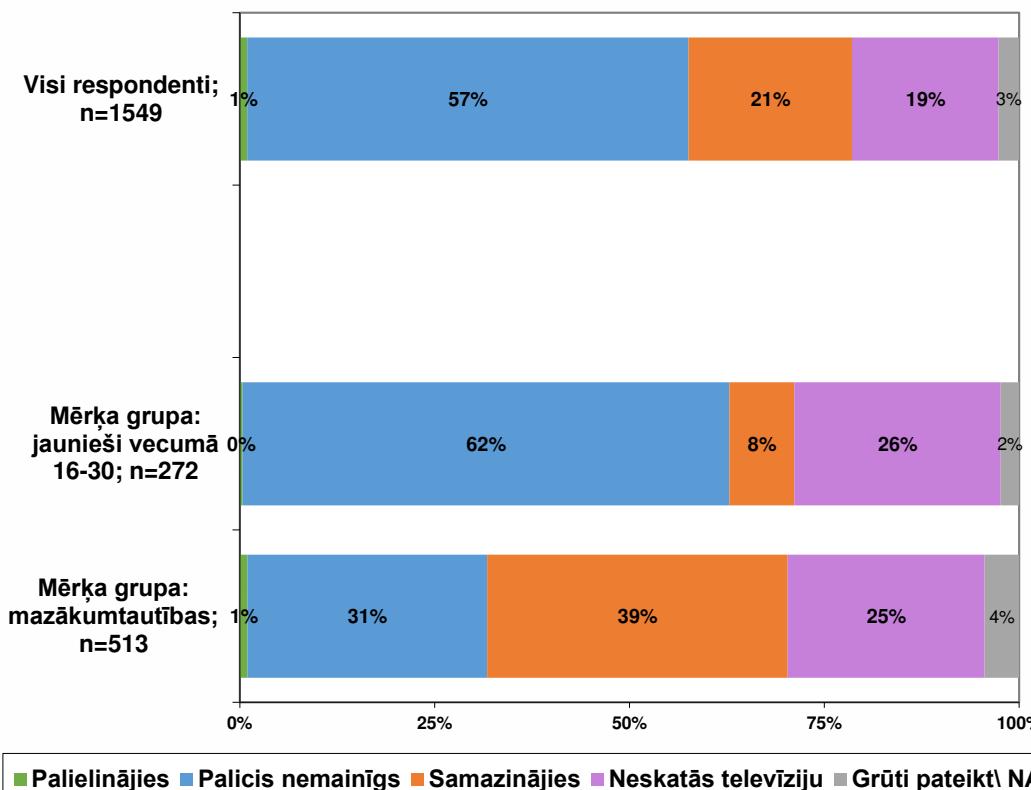
Interese par bloķētajiem Krievijas Federācijas masu medijiem

Vai Jūs patērējāt Krievijas valsts atbalstītus masu medijus (gan TV, gan interneta vietnes) pirms to bloķēšanas Latvijā?

Lietoja Krievijas valsts atbalstītus masu medijus (gan TV, gan interneta vietnes) pirms to bloķēšanas Latvijā

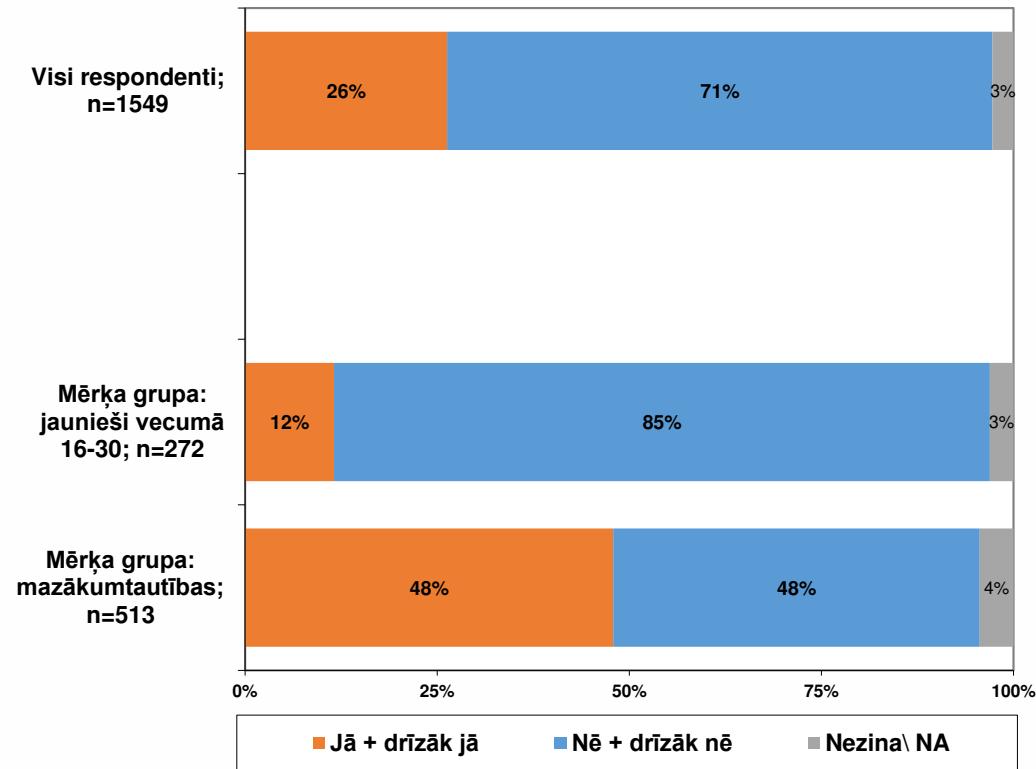

Vai pēc Krievijas mediju bloķēšanas Jūs televīziju skatāties vairāk, mazāk vai arī TV patēriņš palika nemainīgs? Jūsu TV patēriņš ir ... ?

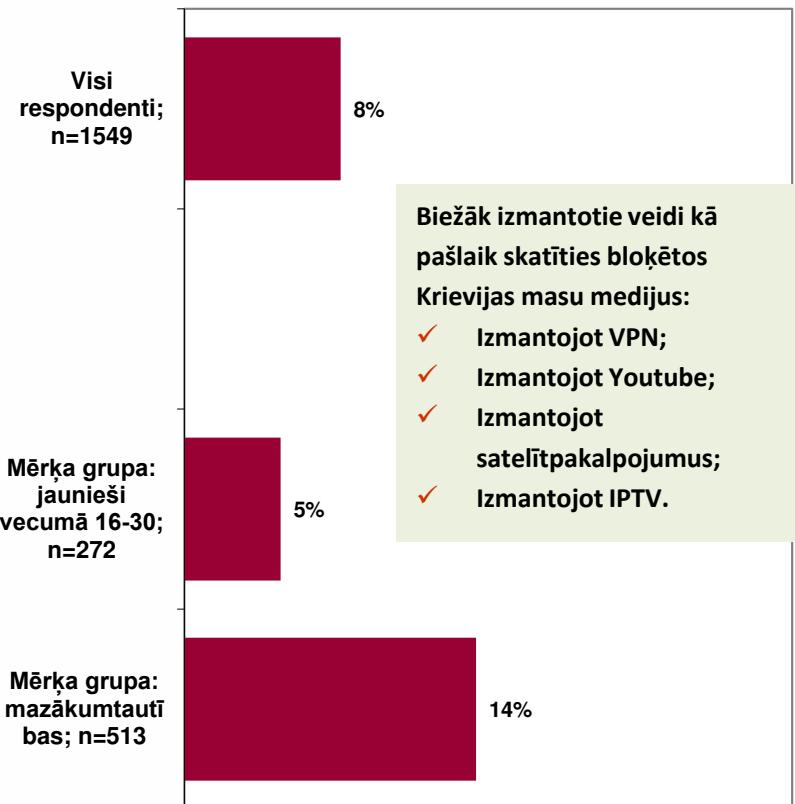
Interese par bloķētajiem Krievijas Federācijas masu medijiem

Vai Jums pietrūkst Latvijā nobloķēto Krievijas valsts atbalstīto masu mediju (gan TV, gan interneta vietnes)?

Vai esat meklējis\-usi veidus, kā turpināt izmantot bloķētos Krievijas masu medijus?

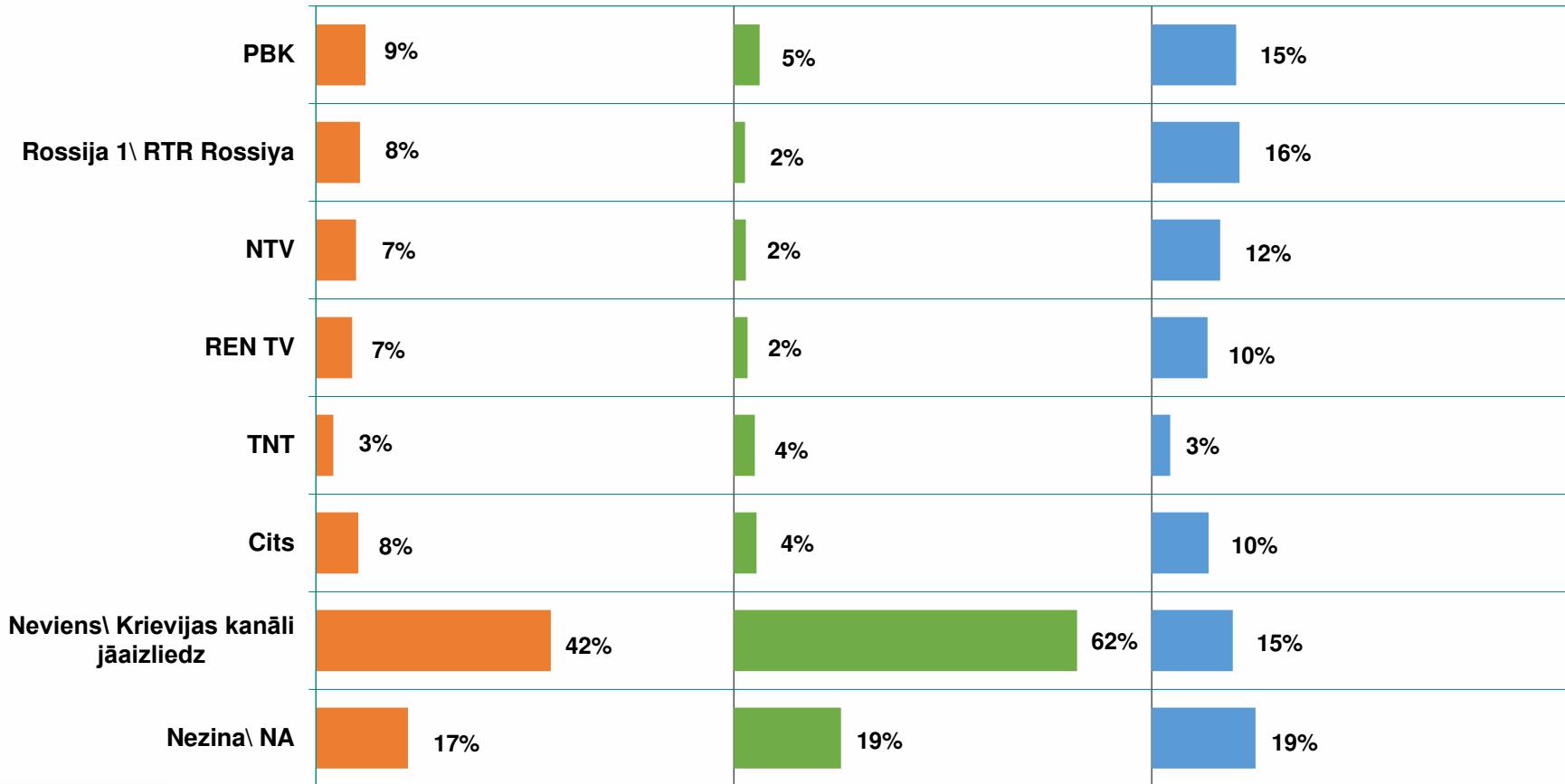
Ir meklējis\-usi veidus, kā turpināt izmantot bloķētos Krievijas masu medijus

Interese par bloķētajiem Krievijas Federācijas masu medijiem

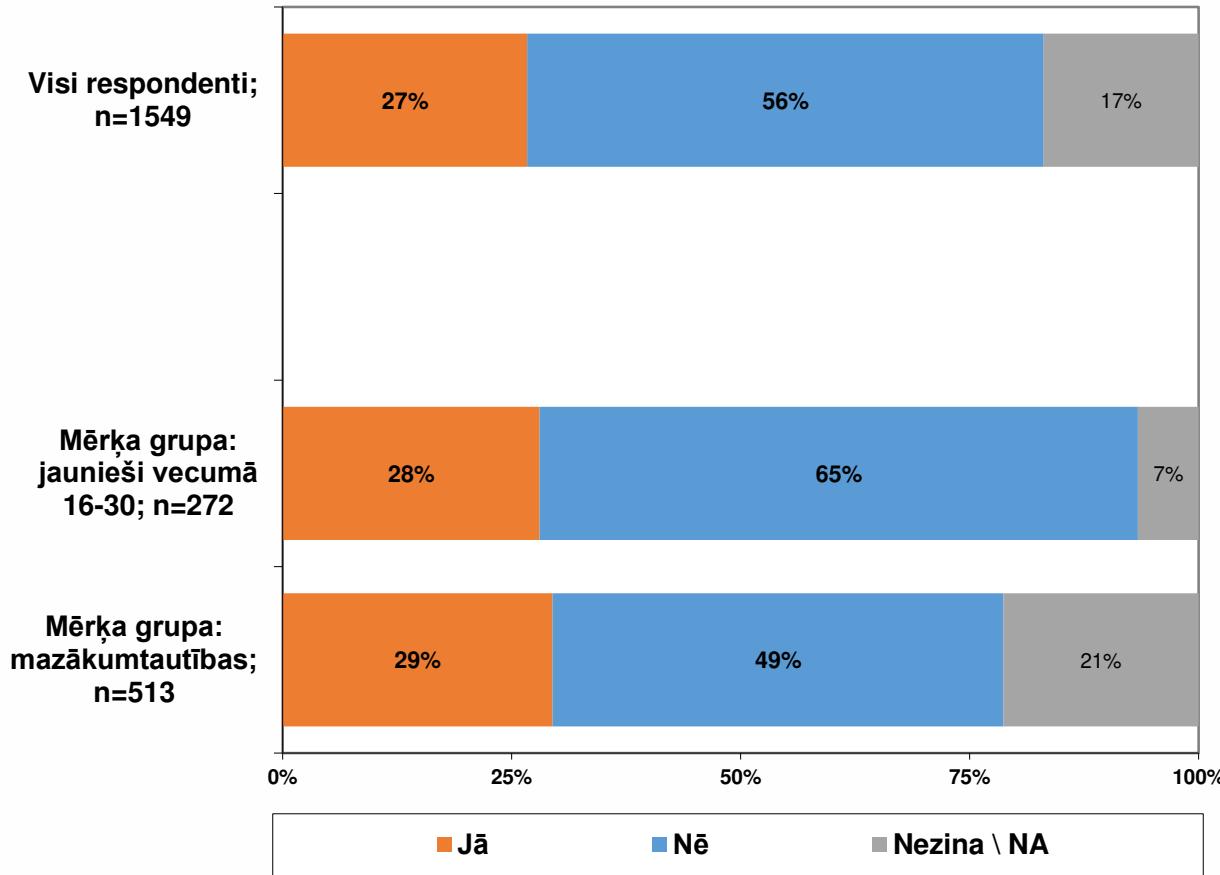
Ja varētu izvēlēties atgriezt Latvijas TV apraidē vienu Krievijas TV kanālu, kurš tas būtu?

■ Visi respondenti; n=1549 ■ Mērķa grupa: jaunieši vecumā 16-30; n=272 ■ Mērķa grupa: mazākumtautības; n=513

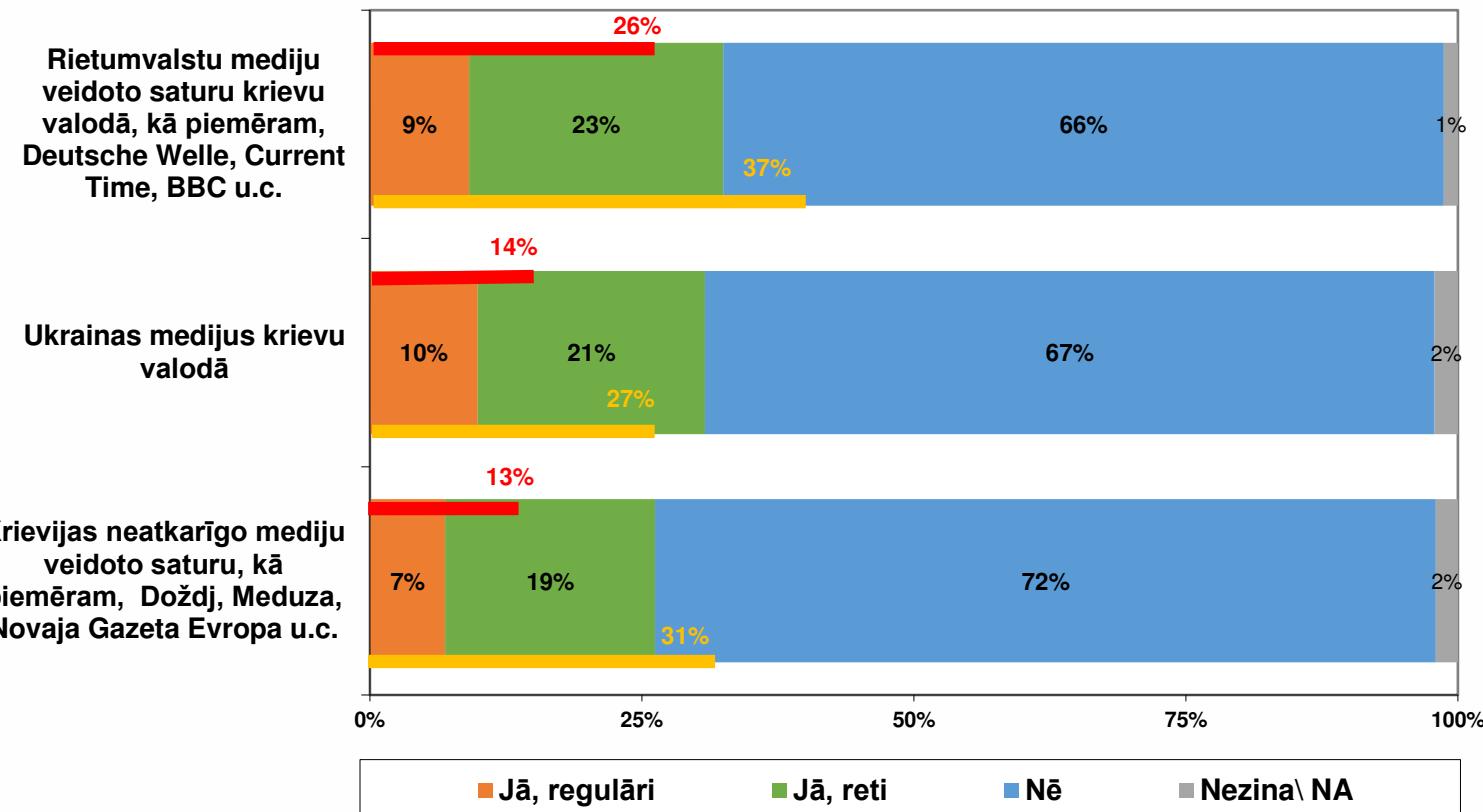
Blokēto Krievijas mediju pieejamība sociālajos medijos

Vai Jūs esat pamanījis\usi, ka sociālajos medijos, kā, piemēram, YouTube, Facebook, tiktu izplatīts Latvijā blokēto Krievijas mediju saturs?

Rietumu, Krievijas opozīcijas un Ukrainas mediju krievu valodā lietošana

Izlase: visi aptaujas dalībnieki

MG: respondenti vecumā no 16 līdz 30 gadiem; lieto attiecīgos medijus

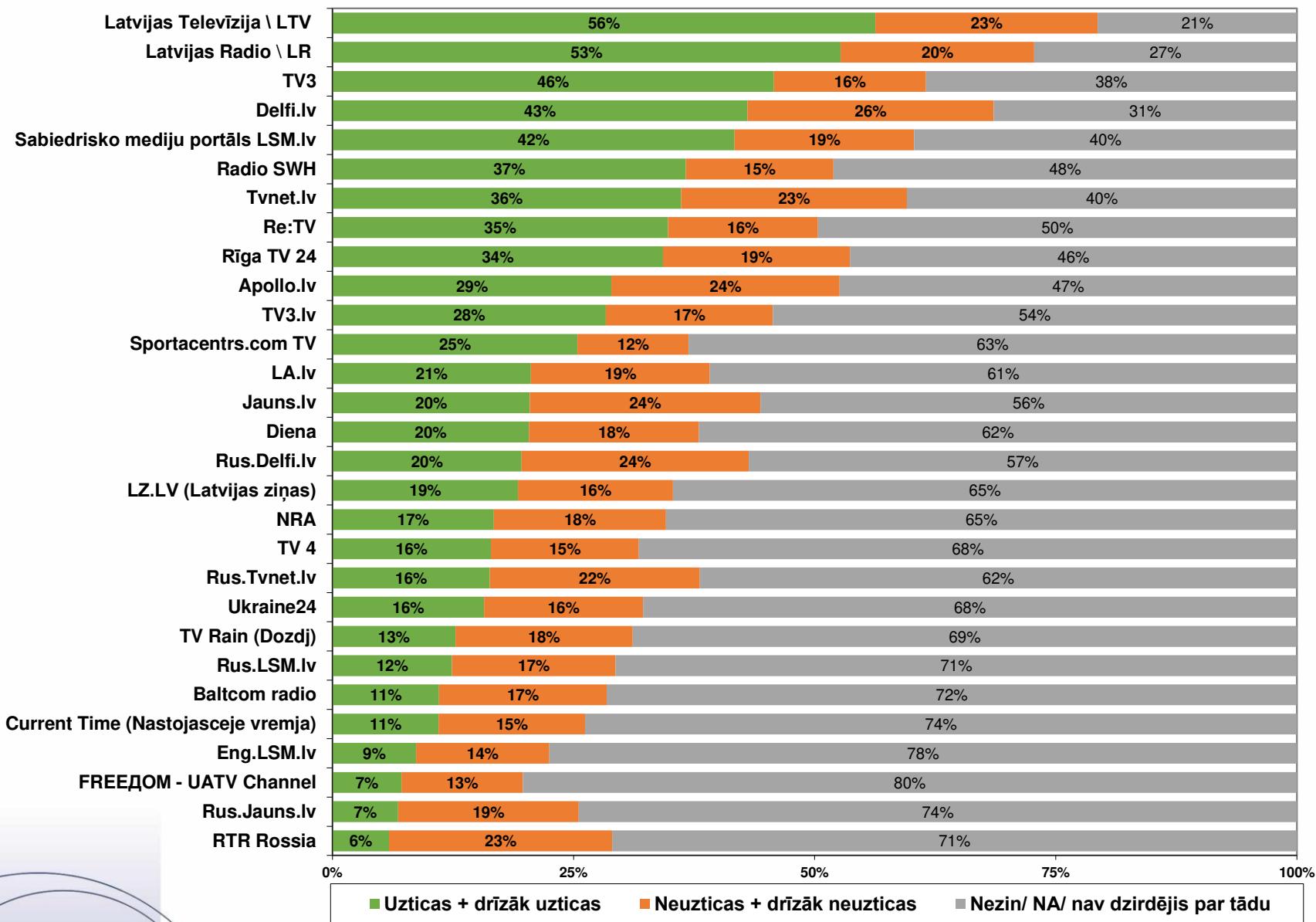
MG: mazākumtautību pārstāvji; lieto attiecīgos medijus

3. Uzticēšanās medijiem

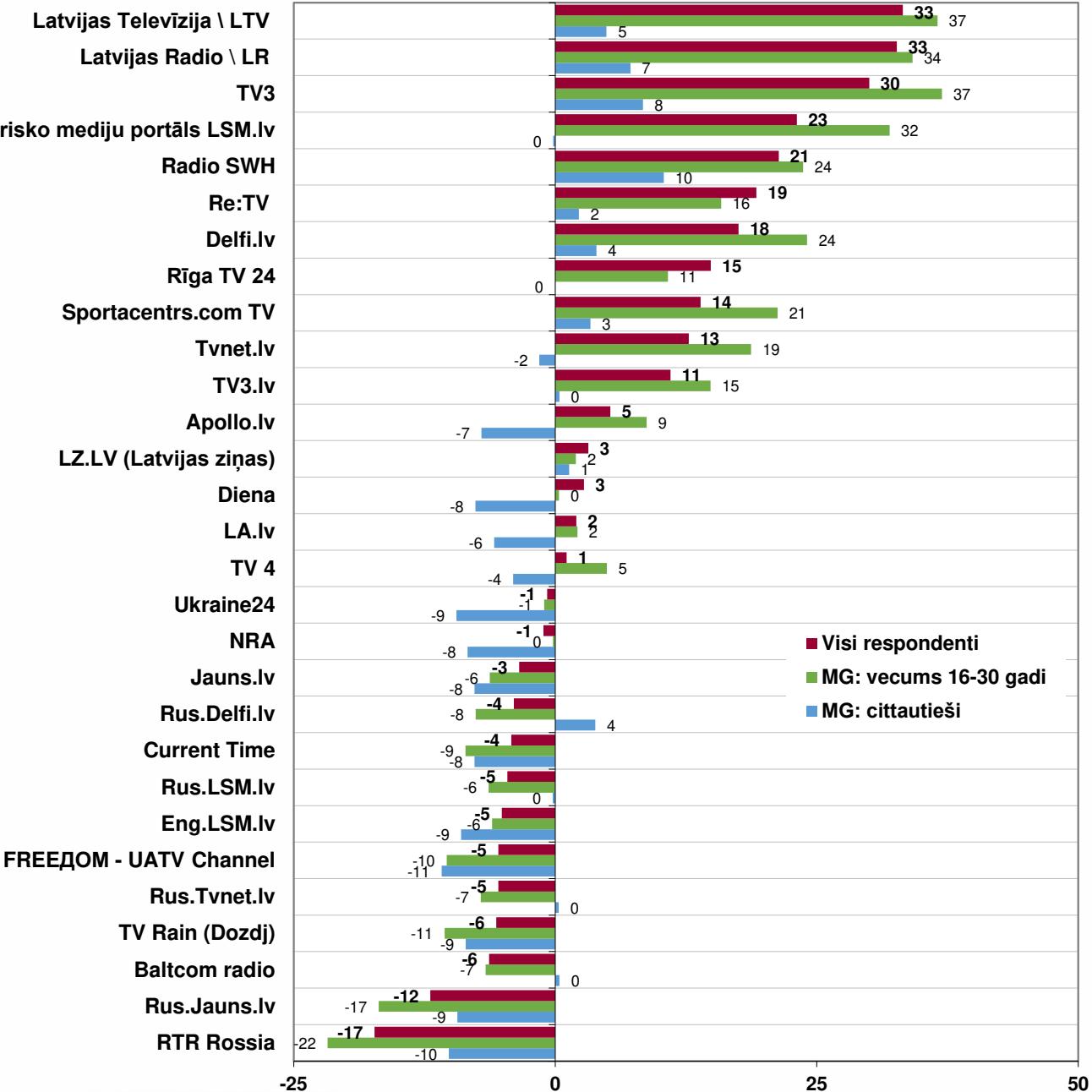
Uzticēšanās medjiem

Izlase: visi aptaujas dalībnieki

Mediju uzticēšanās reitings

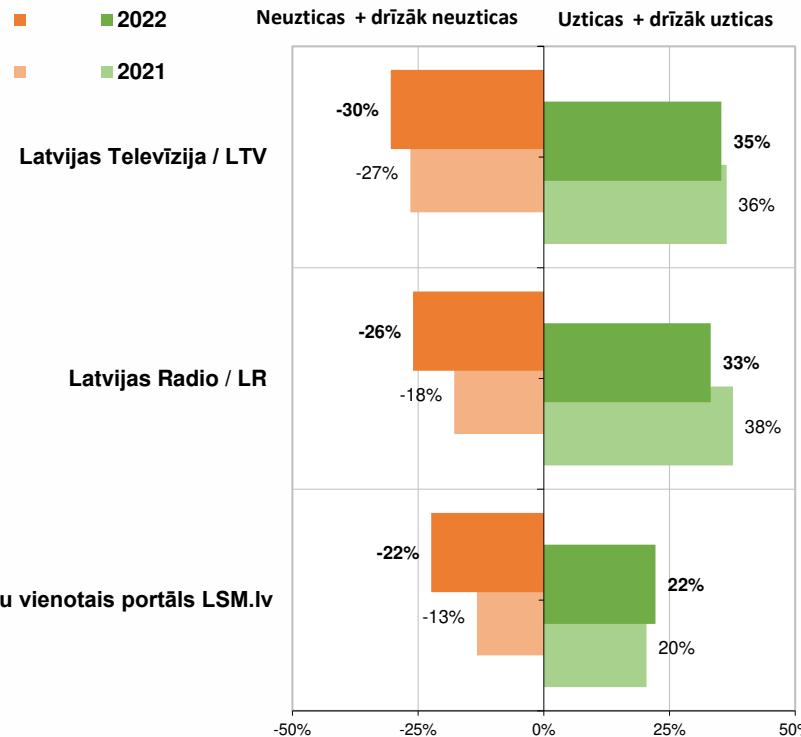
(skalā no -100 līdz 100)

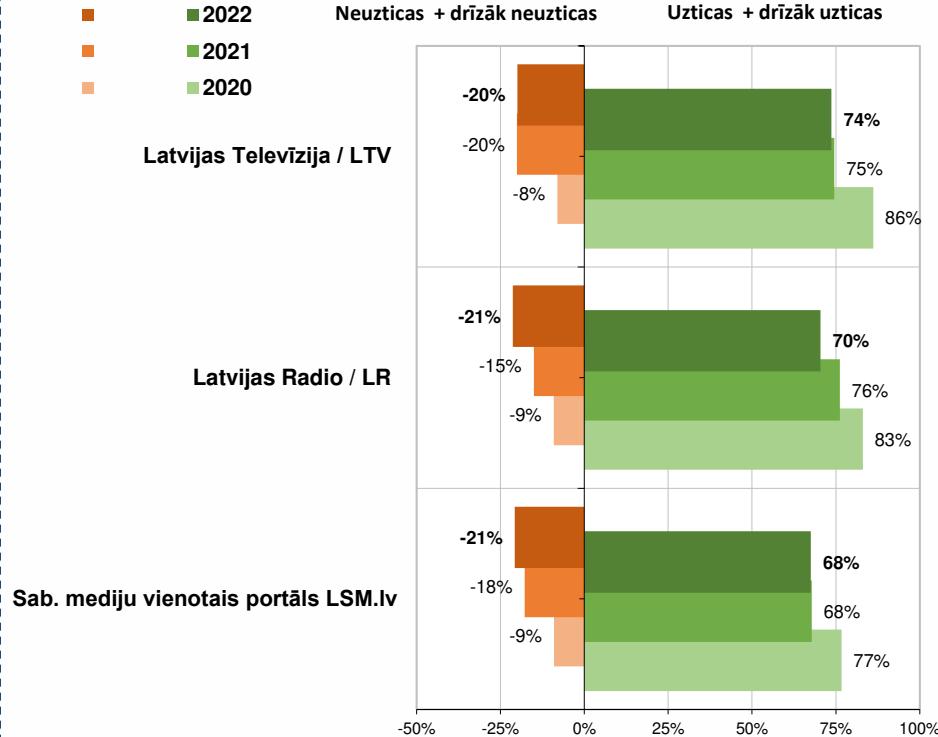
Uzticēšanās Latvijas sabiedriskajiem medijiem

Sakiet, lūdzu, cik lielā mērā Jūs uzticeties šādiem medijiem?

Izlase: mazākumtautības

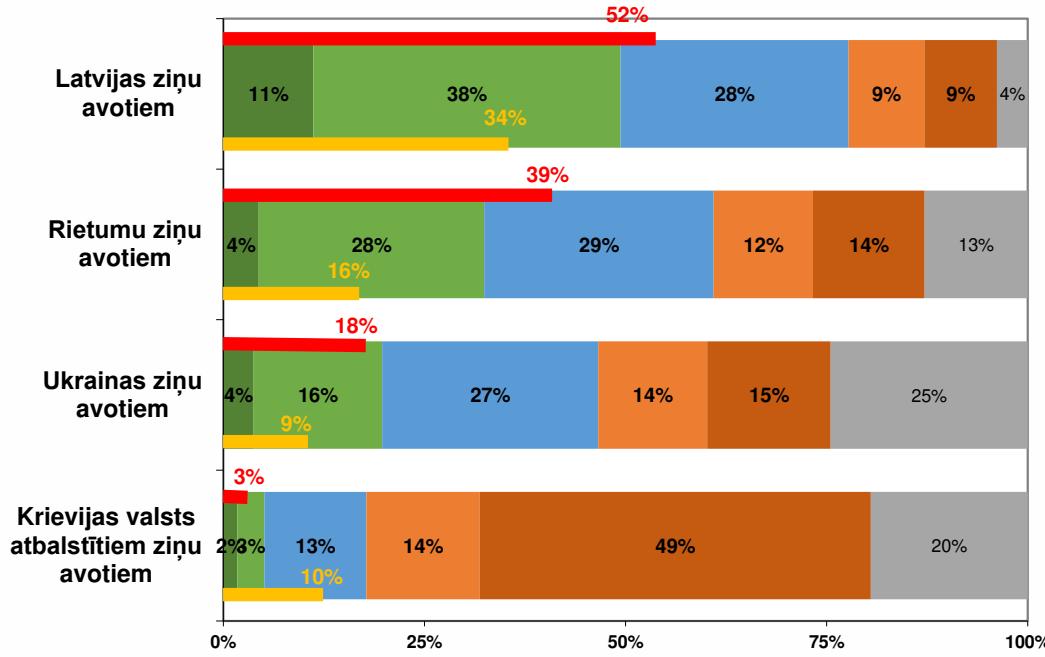
Izlase: Latvijas sabiedrisko mediju lietotāji

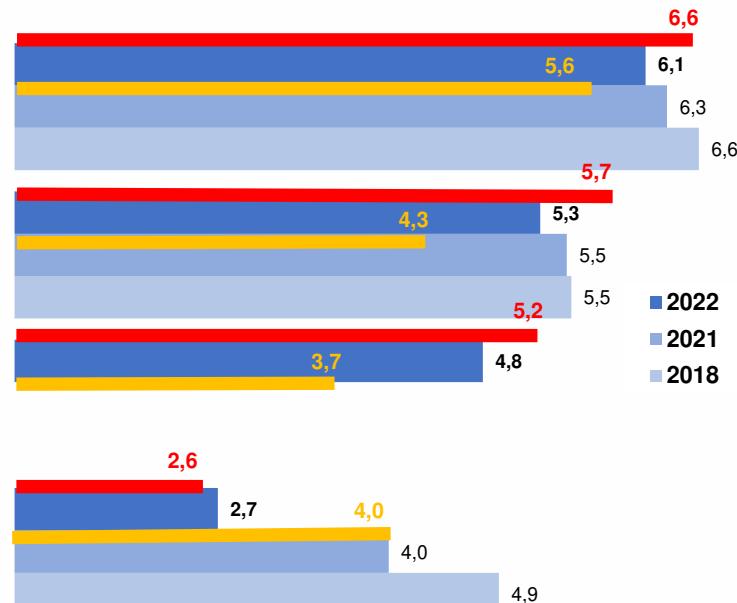
Uzticēšanās Latvijas, Rietumu, Ukrainas un Krievijas valsts atbalstītiem ziņu avotiem

Izlase: visi aptaujas dalībnieki

Runājot par dažādu notikumu atspoguļojumu, cik lielā mērā Jūs uzticaties šiem ziņu avotiem? Vērtējumu, lūdzu, sniedziet skalā no 1 līdz 10, kur 1 ir pilnībā neuzticaties un 10 ir pilnībā uzticaties.

Vidējais vērtējums 10 punktu skālā
kur 1 ir «pilnībā neuzticas» un 10 ir «pilnībā uzticas»

- Uzticas (9-10)
- Drīzāk uzticas (7-8)
- Ne uzticas, ne neuzticas (5-6)
- Drīzāk neuzticas (3-4)
- Neuzticas (1-2)
- Neizina/ NA

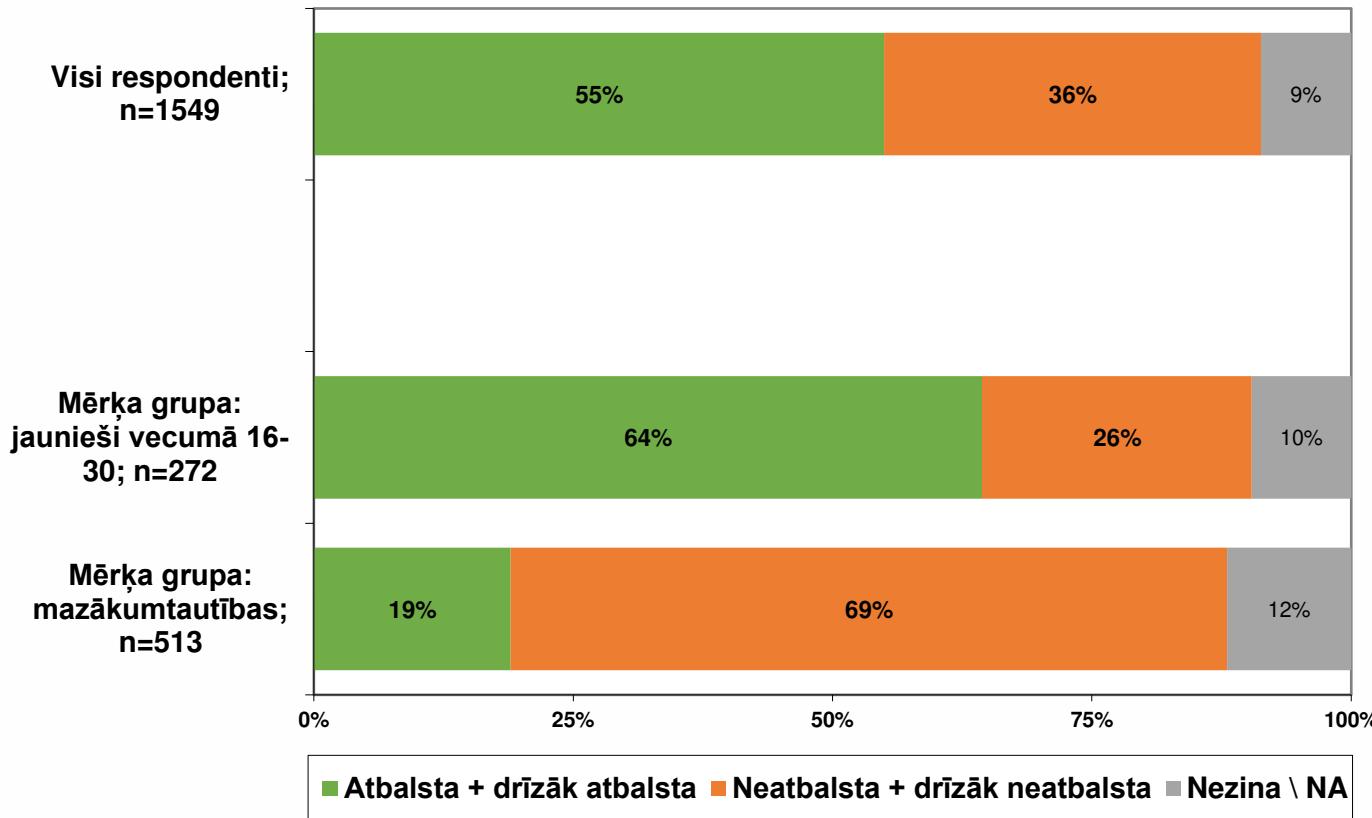
- █ MG: respondenti vecumā no 16 līdz 30 gadiem; uzticas + drīzāk uzticas
- █ MG: mazākumtautību pārstāvji; uzticas + drīzāk uzticas

4. Attieksme pret NEPLP lēmumu bloķēt Krievijas Federācijas masu medijus Latvijas teritorijā

Attieksme pret NEPLP lēmumu bloķēt Krievijas Federācijas masu medijus Latvijas teritorijā

Vai Jūs atbalstāt vai neatbalstāt Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) lēmumu bloķēt Krievijas Federācijas masu medijus Latvijas teritorijā?

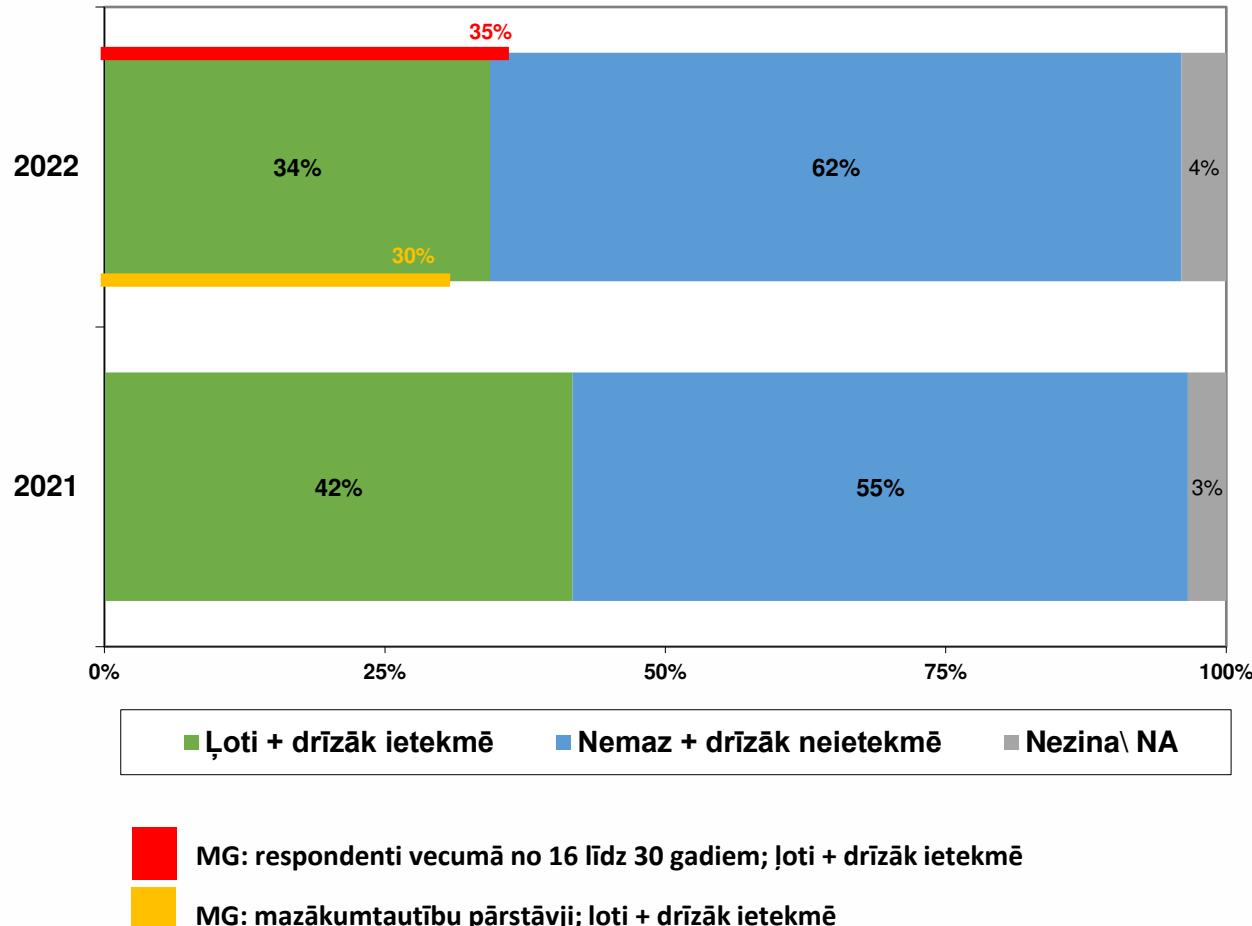
5. Priekšstati par to, cik lielā mērā mediji ietekmē personīgos uzskatus

Priekšstati par to, cik lielā mērā mediji ietekmē personīgos uzskatus

Izlase: visi aptaujas dalībnieki

Cik lielā mērā, Jūsuprāt, mediji un to saturs ietekmē Jūsu uzskatus (viedokli par dažādiem jautājumiem, vērtībām, notikumiem)? Vai tas nemaz Jūs neietekmē, drīzāk neietekmē, drīzāk ietekmē vai ļoti ietekmē?

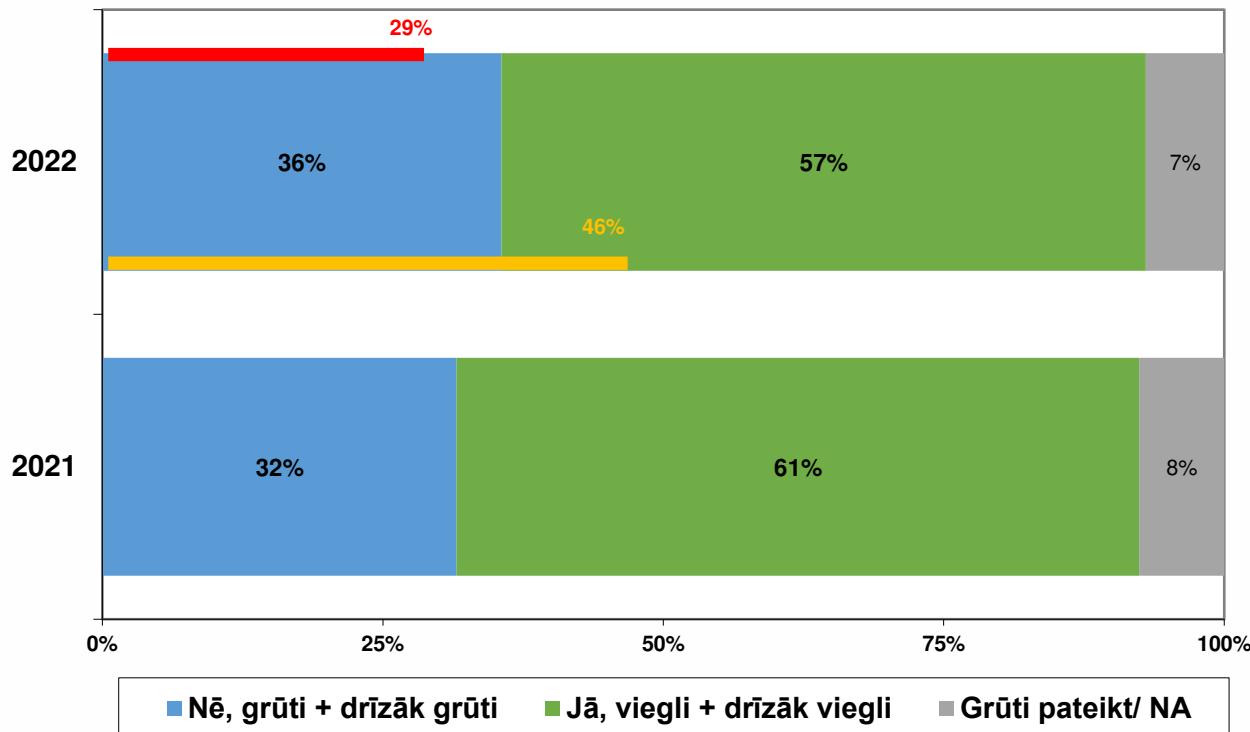
6. Prasmes atpazīt uzticamu informāciju

Prasmes atpazīt uzticamu informāciju

Izlase: visi aptaujas dalībnieki

Runājot par Jūsu pieredzi mediju izmantošanā,
vai Jums ir viegli atpazīt uzticamu informāciju no manipulatīvas (safabricētas, maldinošas)?

■ MG: respondenti vecumā no 16 līdz 30 gadiem; grūti + drīzāk grūti

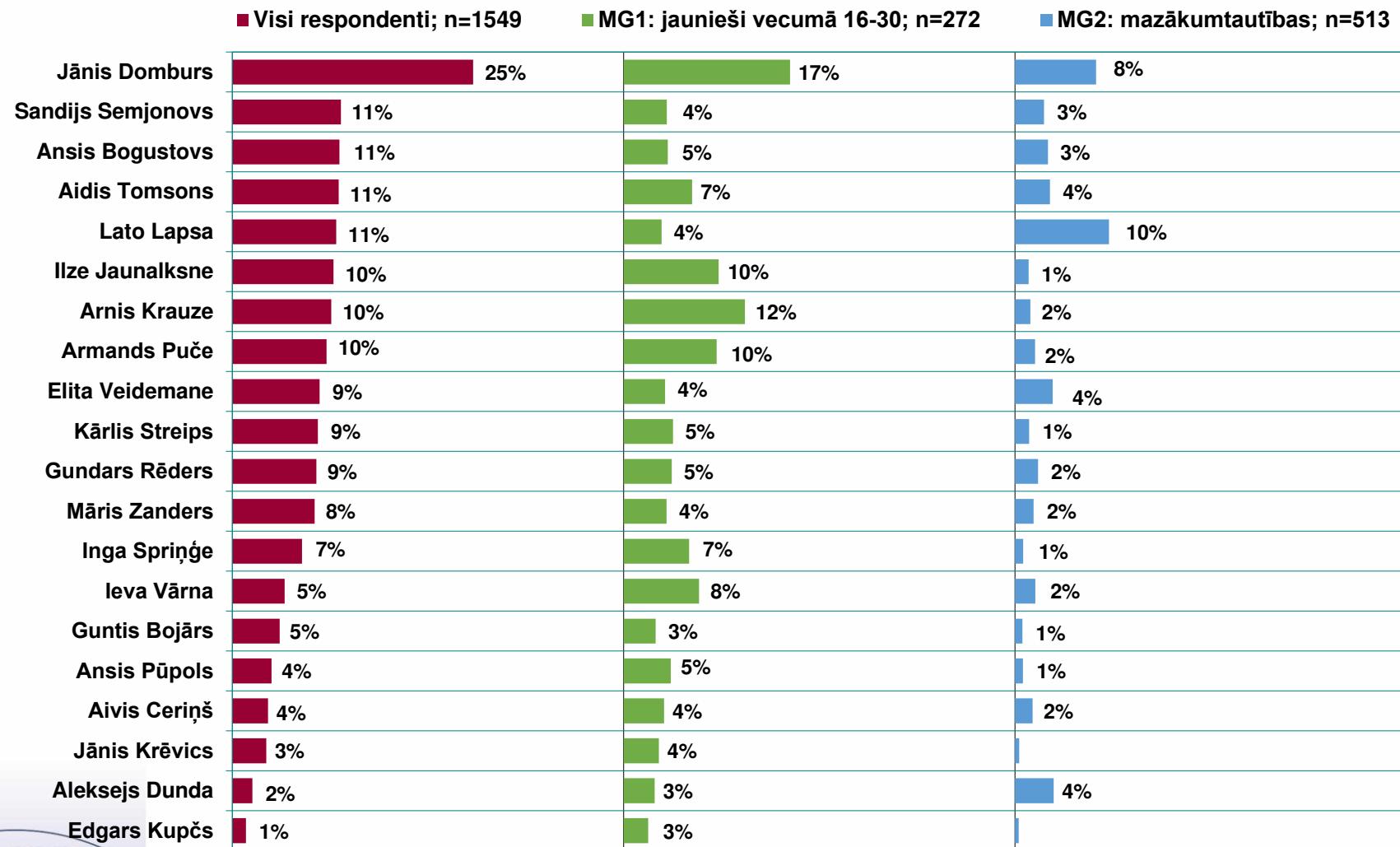
■ MG: mazākumtautību pārstāvji; grūti + drīzāk grūti

7. Autoritātes, viedokļu līderi

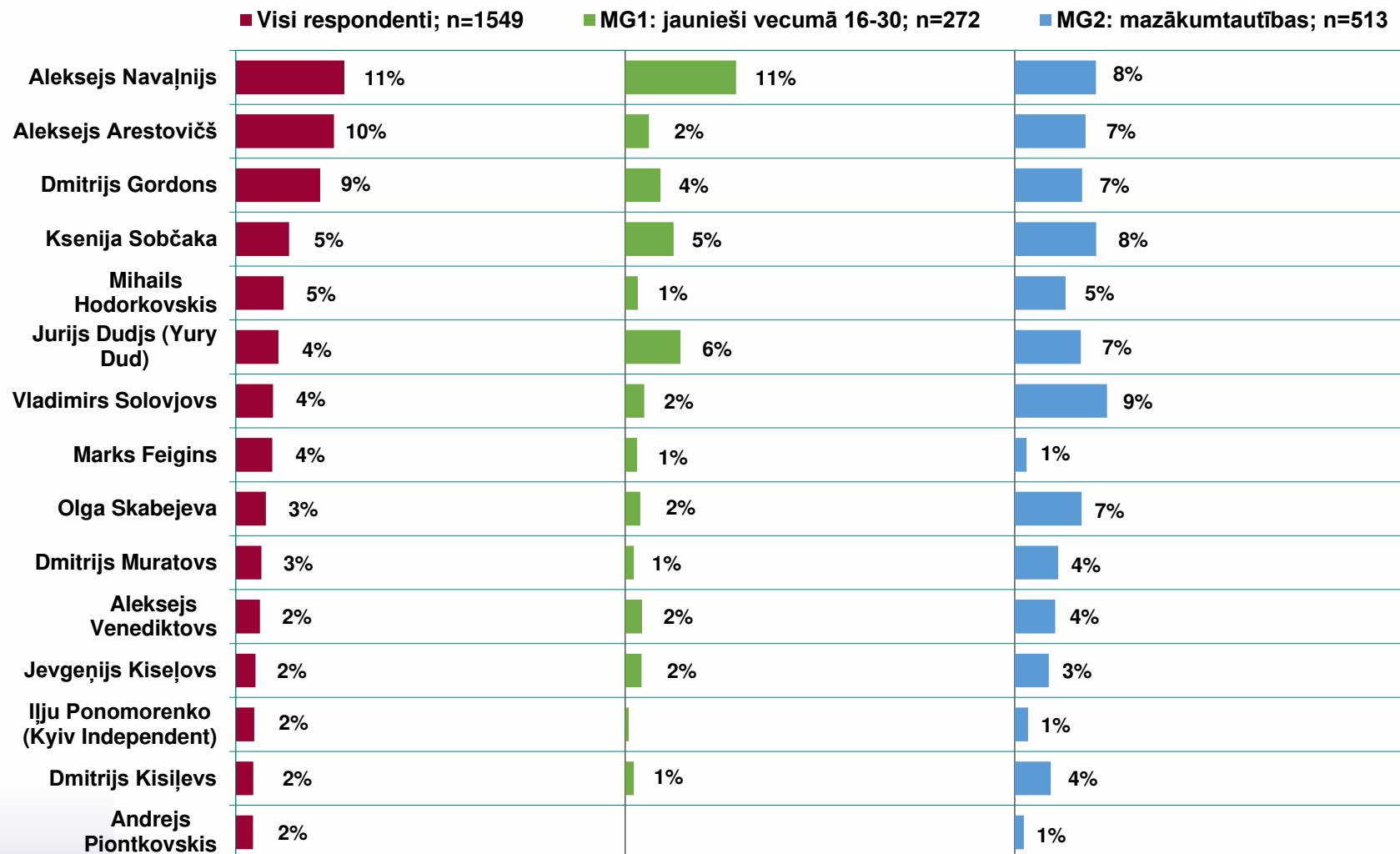
Autoritātes, viedokļu līderi

Šeit ir saraksts ar dažādiem Latvijas žurnālistiem vai ar medijiem saistītiem pārstāvjiem. Nosauciet, lūdzu, tos, kuru viedoklī Jūs ieklausāties visvairāk?

Autoritātes, viedokļu līderi

Šeit ir saraksts ar dažādiem citu valstu žurnālistiem vai ar medijiem saistītiem pārstāvjiem. Nosauciet, lūdzu, tos, kuru viedoklī Jūs ieklausāties visvairāk?

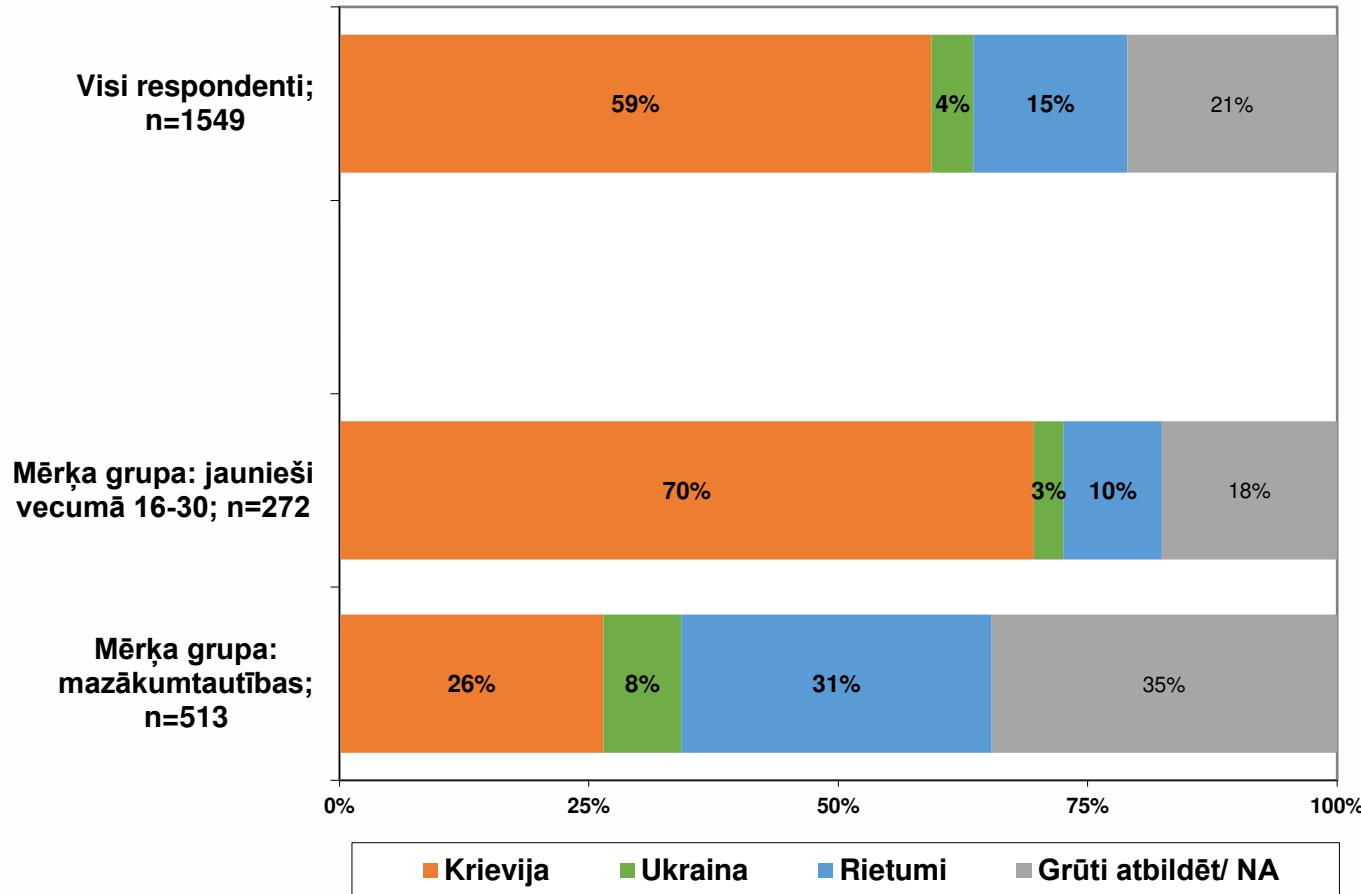
8. Karš Ukrainā

Atbildīgie par karu Ukrainā

Kuram no šiem apgalvojumiem Jūs visvairāk piekrītat?

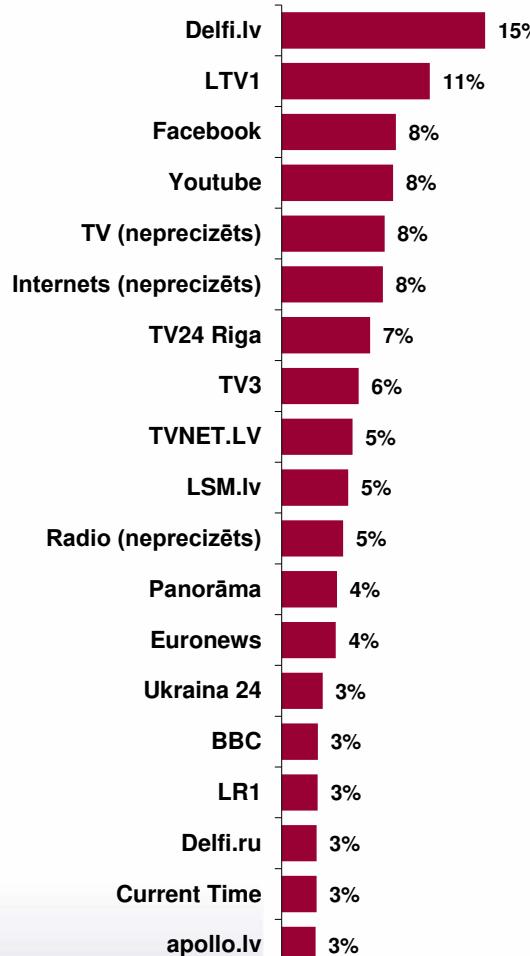
Par konfliktu Ukrainā galvenokārt ir atbildīgi: 1) Krievija; 2) Ukraina; 3) Rietumi

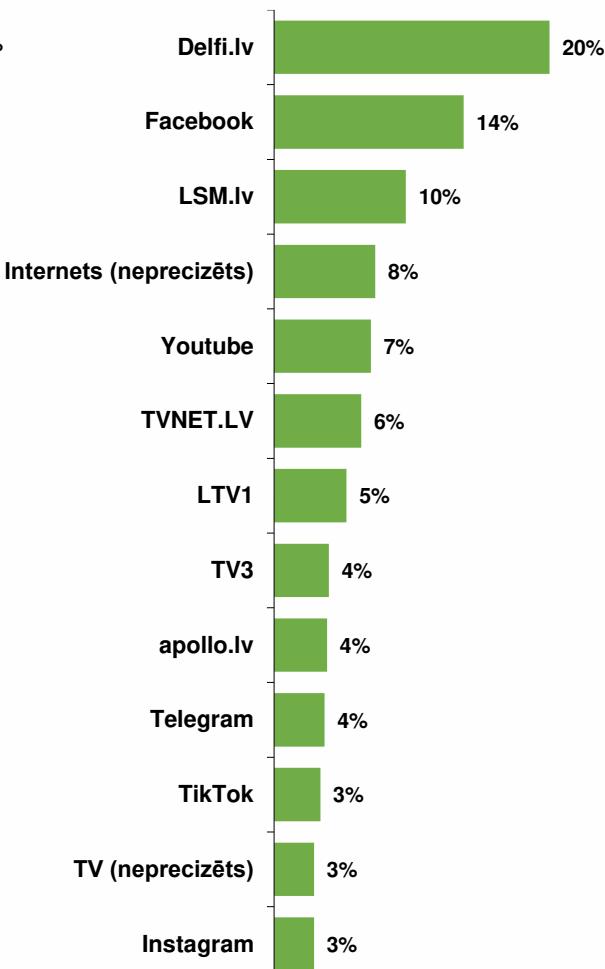
Populārākie mediji informācijas gūšanai par karu Ukrainā

Kādos medijos Jūs visbiežāk gūstat informāciju par karu Ukrainā?

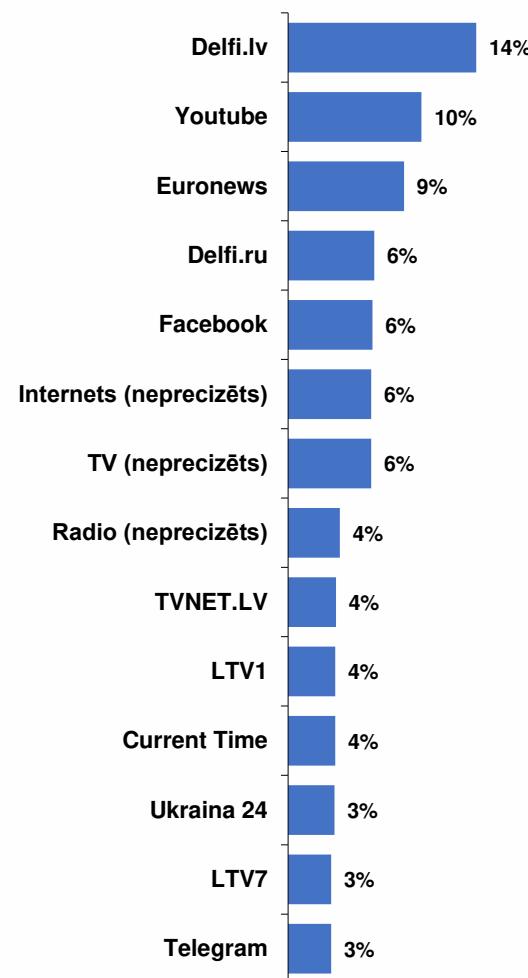
Visi aptaujas dalībnieki

MG1: respondenti vecumā no 16 līdz 30 gadiem

MG2: mazākumtautības

Paldies par uzmanību!